

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ... ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ,

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1573

ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XIII) ਐਸ. 32 ਕੇ (i) (iv) - ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ - ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਵੱਖਰੇ ਬਲਾਕਾਂ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ- ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਬਲਾਕ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਕੇ (i) (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁੱਖ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਬਲਾਕਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੂਰੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਯੂਨਿਟ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਲੈਂਡ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ 12 ਅਤੇ 22 ਏਕੜ ਪਿੰਡ ਹਦੀਆਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ

ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਬੀਆ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਆਰਡਰ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.- ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਲੈਂਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਬਲਾਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼ਾਸਕ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਲੈਂਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 79 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਹੈ- ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ(1) (iv) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32-ਕੇ(1) (iv) ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

"32-ਕੇ. ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਛੱਤ ਤੋਂ ਛੋਟ-(1) ਧਾਰਾ 32-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ

(iv) ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਬਲਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ:

* * * *

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ 79 ਏਕੜ, 12 ਏਕੜ ਅਤੇ 22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਲਾਕ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੋ ਬਲਾਕ ਇੱਕ ਮੀਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਅਤੇ 79 ਏਕੜ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਲਾਕ ਤੋਂ ਡੇਢ ਮੀਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। 79 ਏਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਲਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ(1)(iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੋ ਦੋ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਹ ਬਲਾਕ ਮੁੱਖ ਬਲਾਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਜੋ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਹੋਰ ਦੇ ਬਲਾਕਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁੱਖ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹਨ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫਾਰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬਲਾਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਪੂਰੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਲਾਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਫਾਰਮਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 32-ਕੇ ਦੇ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਗਲਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 32-K(1)(iv) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 50 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਨੇਹਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।